

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

XI. évfolyam.

FIUME, péntek 1914. április 10.

80. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, C. G. Pinata del Sasso Bianco 3. l. em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 400.

Felolós szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Elfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A morál dekadenciája.

—*—

Ne tegyük pro és contra érvek tárgyává e címet, morál alatt itt nem az általános nézet szerinti erkölcs vagy — egy paradoxszerű kifejezést használva — anyag-erkölcsi morált kell értenünk, hanem e fogalom körtől távolosó: szellemi productivitás, céltudatos élet morálját. És ne tekintünk messze széjjel, nem az egyetemes mindenség, a cultur-nemzetek vagy egész Magyarország erkölcsi világa képezi most tárgyunkat, maradjunk meg egy kisebb körnél, a minket leginkább érdeklő és legérzékenyebben érintő: városunk uri társadalmánál. Vonjuk még szorosabbra a gyűrűt, distingváljunk még egy kissé: városunk női társadalmánál.

A modern közizlés és közerkölcs hazug fényében, bölcselmi eszméiben megmaradt kor nem képes kijelölni és megtalálni a nő megfelelő helyét a modern társadalomban. Egyrészt fellép egy új nemzetgazdasági factor, egy új productiv tényező: a kenyérkereső nő. Versenyre lép a férfivel és nem segítőtársa többé; de mialatt teremtő cultur munkát végez, belekerül a küzdelem forgatagába, elveszti eszménységét, a fennmaradás, a felszínre jutás harca — annak ezer nemtelen eszköze között.

„A Tengerpart“ tárcája.

„Regényesen.“

Amikor végre győzedelmeskedett az apai ellentálláson és Sidónia Galure férjhezment Salvator banitonhoz, az övéi egyhangulag egyre azt hajtogatták előtte:

— A művészek rendetlenek, szeszélyesek és tékozlók. Neked kell az ő házi anyjának lenned. Mindenképp takarékosnak kell lenned! Ha Isten mehets, elveszitemé a hangját! A legbábkésőbb házasságot sokszor a legösszenemléltőbb elemekből van összeállítva.

Az anyja, aki a háztartás művészetének titkaiba bevezette, különösen a lelkére kötötte:

— Fődolog, hogy semmire vesződjk el! Az én házamban mindent fel tudok használni. A bevásárlásoknál használd ki a kedvező alkalmakat, a kiárúsításokat, hisz annyi akad Párisban...

E tanácsokkal felvértezve, vak szenvedéllyel Salvatorja iránt, gyenge mosolyal ajkain és erős elhatározással szívóbelepített a házasságba Sidónie. Hogy az em-

Másrészt pedig a legszellemtelenebb anyagi helyét foglalja el, a test, a szépség cultusának enervált és rafináltan perverz idegzetű társadalmában.

Ezen általános vonások után kissé kényes mélyebbre hatolni és az elfogultságnak még a látszatát is nélkülöző képét rajzolni annak a szerepkörnek, melyet e város női társasága töltött be, mondjuk csak az elmúlt hónapok — a farsang alatt.

Az elfogulatlanság kedvéért fel kell említenünk egy körülményt, a mi hatását feltétlen éreztette fél Magyarországon; hogy az ezidei farsangban Budapesten egy megmagyarázhatatlan mulatási vágy, tébolyodott tombolás vett erőt. Az összes színházak, kabarék, orfeumok zsufolva — világszerte érezhető pénztelenség, meddő gazdasági viszonyok mintha nyomtalanul vonultak volna el, pedig nagy bankok, üzleti vállalatok, részvénytársaságok halomra buktak, szünetelnek az építkezések, a lateiner osztály pedig nyomorog és deputációzik.

Ezt kell felhőznom enyhítő körülménynek, mikor visszagondolok az elmúlt hetekre — mikor még most is hallom, hogy reggel hat óráig tartó bálakat rendeztek. Reggel hat óráig, ez töltötte el hónapokon keresztül a város társaságának gondolatvilágát. Az éji esábos varázsa, a blaszfemikus hazugságok, a pillanatnyi mámor, a parfemillatos levegő — reggel hat óráig.

ber boldog legyen, jobb, ha nem tulságosan okos. És Sidónie nagyon boldog volt és betanult terpeit annál könnyebben megvalósíthatta, mert Salvator nem keresett nála művészi érzést. A műértés egyetlen megnyilvánulását türe el csupán, a bámulatot.

Sidónie még csak nem is zongorázott. Ezért Salvator énekéhez maga adta meg a kíséretét; viszont Sidónie kezei szabadok voltak és tapsolhattak.

Olyan kényelmes boldogságban éltek, a milyen csak elképzelhető. Sidónie a legmeszebbmenő takarékoságot gyakorolta. Hogy a maradék borsót, amely már nem volt elég egy főzélkre sem — értékesíthesse, két galambot vásárolt, az ébresztő óráját, amely késett, egy cselédszerző intézetnek ajándékozta, amely cserében díjmentesen helyezte el nála egy szakácsnét. A szakácsné megvásárolta az ébresztőt és elaludt tíz óráig. Salvator lekéselt két próbáról.

Az első felhő!

Sidónie üde volt, de kissé nehézkes, mint dupla bengáliai rózsák a nyár harmatával. Nevettek az ébresztőórán, Sidónie takarékoságán, mind a ketten, de az asszonyt kissé lehangolta a dolog.

Ekkoriban játszott Salvator „Illyria király”-ban egy fiatal herceget, egy nagyon esinos fiú és nagy nőbarát szerepét. A harmadik felvonásban volt egy jelenete, találka egy nagyvilági hölgygel, bájos rózsaszínű kis bouloirban, úgy hogy még Sidónie is először életében —erről ábrándozott. Az ő szobáik, az ő szalónjuk, olyan volt, mint minden más szoba, minden más szalón. Vajjon

Hónapokon keresztül ez volt a nő helye a társadalomban. A szépség kultusza, a tetszeni vágy, a hasított szoknya; a jourok, bálók és egyéb modern leányvásárok hosszú sorozatában.

Az ember mintha egy kis felelősséggel tartozna emberi voltának is. És az a bizonyos megkülönböztetés, mely a társadalom egyes osztályát a proletár többség fölé helyezi — még nagyobb felelősséget ró reá, ha egyáltalán jogot formál arra, hogy „emberebb embernek” tartsák. A társadalom ezen osztálya van hivatva és kötelezve a teremtő cultur munkára, legyen az bár az egyénnél bármily esekély értékű vagy eredményű, tünjön bár el nyomtalanul a nagyobb individumok productivsága mellett: az ő egyéni értéke, lelki világának egyszülya és a céltudatos élet érdekében elmaradhatatlan.

Bálozó hölgyeink tudása, eszmeköre — ki kell mondanunk — legnagyobb részben tévesen nivótlan. Szójátékok, kacérkodás, banalitás, sima fesztelen eszevégés: az ő világuk. Tudásuk felszínes, mélyebbre ne kutatassunk. Ha kissé megfeszítjük lepattan a máz és alatta gyalutlan a deszka.

Ez nem lehet emberi cél, ez a meddő élet, ez a létezés csupán. Ez nem a helyes női ideál, a mindig szebbre, nemesebbre törekvő. A középosztály parvenu urhatnomsága. A tömeg fölé emelkedik, de nem bírja szeretheti-e még őt az ura, ha környezetét, ehhez a környezethez hasonlítja. Az asszony arca elborult. Ha az ugynevezett „házi nők” vesznek valamely regényes ötletet a fejükbe, hát sokkal erősebben meggyökerezik az ott, mint holmi exaltált asszonyok agyában.

Este azt kérdezte az urától:

— Mondd, drága az a harmadikbéli diszlet?

— Ej! Ej! Hát esinos ugy messziről?

— Sokba kerül?... A butorokkal együtt?

— Ezer, ezerszáz frankba... A szín nem nagyobb, mint nálunk egy szoba.

— Ah!...

Elhallgatott, nagyot sóhajtott és alig tapsolt a férjének, aki pedig a nagy áriáját énekelte el neki. Ettől a naptól fogva mogorva lett az asszony, a takarékosága főszenységű fajult. Salvatornak fel kellett emelnie a háztartáspénzt. Minden megdrágult. Elküldte a cselédet és nem fogadott helyette másikat.

Salvator, aki esodálkozott és nem tudta megérteni felesége hangulatát, szomorunak találta az otthonát. Meg is jegyezte:

— Kellene valamit tenni itten...

— Én is ugy gondolom! Igazán örülök!

TITA RUFFO, JADLOWKER, CARUSO
PHONO hangversenyerem

Zeneszámok és színművészek előadásai. — Szabad bemenet. — Bedobandó jegyek 20 fill. a pénztárnál.

GRAND CAFE' BORSA
FIUME, Baccich palota
Ma és minden este teljes zenekarával hangverseny:
Bonyhádi Jónás Laci.

azokat az eszközöket, a melyek őt erre jogosítják. Itt ellenvetést sem lehet tenni, le kell szögezni azt a tényt, hogy a középosztály leányainak legnagyobb része, a legminimalisabb háztartási elfoglaltságon kívül semmivel sem foglalkozik, a mit komoly productiv munkának lehetne minősíteni.

Szinte hallom az ellenvetéseket: festenek, zongoráznak, énekelnek. Nos hát ez a legimproductivabb és majdnem káros hatás sal van közizlésre. A dilettáns művészet, a művészet profanizálása. Száz közül kilencvenkilenc zongorázik. Többé kevésbé rosszul. Chopint játszik az, aki még Zerkovitzot sem érti. Festenek. Hm. Ugyszólván nincs az a ház, a melynek falain nem ékeskedne egy-egy nagyított levelezőlap — olajban. Női kézimunkák. Nézzük végig a salonok, leányszobák diszspárnáit, himzett fényképkereteit (brr!), bársony égetéseit, valamennyi divatlapok és más efféle intézmény előrajzolt sablon mintái — nevezzek azt bár tüfestésnek, risseliónek vagy madeirának, sehol semmi egyéni, semmi alkotó munka.

Ha a nő keresi, megtalálja helyét a társadalom mai állapotában. Bécsben pl. van egy ideális célu leányegyesület. Naponta legkevesebb két órát fordítanak arra, hogy kivegyék részüket az együttműködés, a fejlődés és haladás történetében. Csoportonként beosztva, a reggeli órákban a munkásházak gyermekeit keresik fel, kiknek szülei kora reggel munkába mentek, ügyelnek hogy a gyermekek tisztán és rendes időben iskolába menjenek. Más csoport a déli órákban a kórházak betegeit szórakoztatják, elintézik levelezéseiket, ügyes-bajos kisebb ügyeiket. Napközi otthonokban délután, munkáslányok képzésével az esti órákban végeznek productiv és felette hasznos praeventiv munkát.

Vagy pl. Győr női társasága, minden alapszabály, administratio nélkül, egy kis alkalmi kört alakított, a vakok számára Braille rendszerű könyvek másolására.

Magyarországon 18.000-en felüli a vakok száma és ebből mindössze kb. 800 van állami és egyéb intézetbe elhelyezve. 17 ezer 200 és egynéhány ki van dobva az ő

Változtatni kéne a berendezésen!

— Mit mondasz?

Az asszony habozott, remegett és szinte esedélkezett saját bátorságán. Végre is fölébe ugta az urának:

— Szeretném, ha találkára hívnál...

— Hm... Nem értem...

— Hallgass rám és ne szídj meg, olyan szerencsétlen lennék, olyan szerencsétlen... Megtakarítottam ezerkétszáz frankot; itt van ni. Nem messze innen bérelj ki egy szobát. Úgy rendezd be, ahogy a harmadik felvonásban láttam, amikor olyan szép voltál, jó lenne, ha az akkor viselt öltözeteket is felvennéd. Olyan jól állt neked!... Ó jól tudom, bolond dolog mindez... de még soha sem kértem tőled semmit és úgy szeretném... Én volnék a nagyvilági hölgy...

És odaemlélt a bámuló, de boldog férj kebelére.

— Dehogy... sőt eredetinek találok az ötletet. Nem is vártam volna tőled... Ez valósággal művészi gondolat...

— Ostobának hittél, ugy-e?

— Nem, dehogy, csak nem hittem, hogy van benned művésztér is.

Sidone lelkén keresztülviharzott a lelkiismeretfurdalás egy hulláma. Ha ő is „művész” lesz, mi lesz belőlük. De az ideája teljesen betöltötte egész lényét.

— Megirod, ha készen van a dolog.

Ahogy megreggelizett, levélke érkezett, hogy A. U. herceg négy órákor várja, földszint, külön bejárat.

Két teljes órával előbb lett kész, mint

számukra világtalan világba; a mindennapi kenyérért, a legminimalisabb megélhetésért az emberi szájalom szeszélyeinek alávetve. Ezt a gyötörő élettelen életet, ezt a vergődő semmittevést, igyekeznek a menyire csekély erőikből telik, némileg elviselhetővé tenni szellemi élvezetek nyújtásával: A győriek.

Budapesten több leányegyesület működik. A legkét éves a Kath. leányok országos szövetsége, máris százakra menő tagja van és több vidéki fiókiintézete.

Tagdíjából és kulturális (nem műkedvelői) előadásokból befolyt jövedelmét használja fel ipari tanfolyamok rendezésére, helyesen alkalmazott segély nyújtására.

De főtevékenységüket nekik is a szellemiek képezik.

Néhány példát hoztam csak fel, abból a hosszú sorozatból, melyet egy jobb érzésű női és leánytársadalom céljaként magának vallhat, mely a tespedő életet, sőt az egész destructiv áramlatot új életre kelteti és felemelheti: a céltudatos élet eszményi piedesztáljára.

A Magyar-amerikai vonal r. t. megalakítása

—o—

Lapunk tegnapi számának távirati rovatában röviden már hírt adtunk a Magyar-Amerikai vonal r. t. megalakítására vonatkozó határozatról. Az Adria hajóstársaság tegnapi igazgatósági ülésében, mint ezt lapunk más helyén is közöljük, konkrét formában napirendre került az új társaság megalakításának ügye s az igazgatóság elvben elhatározta, hogy a Cunarddal kész az új hajóstársaságot megalakítani.

Má erre vonatkozólag beavatott helyről azt a felvilágosítást kaptuk, hogy az osztrák kormánnyal folytatott tárgyalásokkal egyidejűleg folytak a tanácskozások egyrészt a kormány és a Cunard, másrészt a kormány és a német hajóstársaságok képviselői között és hogy nagyjában és egészében már létrejöttek az elvi megállapodások, amelyek alapján az új szervezet a legrövidebb időn belül létrejöhet. E megállapodások alapja az, hogy a Cunard az Adriával és egy-két pénzüntézzel, első sorban a Kereskedelmi

kellott volna. Hogy némileg ellensúlyozza a mai hőbortos lépését, örült hajszára indult, hogy alkalmi bevásárlásokat eszközöljön. Lélekszakadva, léhegve ért a rózsaszínű boudoirba.

Örömteljes meglepetésében felkiáltott:

— Szépnek találász?

— A butorokat! Ez mind csak ezerkét-száz frankba került volna?

— Na, valamit még hozzátettem.

— Ó, ó!

— Milyennek találász engem?

— Nagyon szép vagy. Ó, ez a fotel, milyen elragadó!

— Gyere hozzám, szívem, szeretlek. Egészen rózsás az arcod, kiesikém.

— Várj csak. Hoztam valamit számodra. Tudod az unokatestvéred partitúrája.

— Igaz is, a négykezes...

— A négykezes ötven frankba került. Nagyon drága! És mivel kétkezes is láttam, tizenöt frankért vettem hát két darab kétkezeset, az összesen négy kezes és megtakarítottam husz frankot.

Szalvator éppen ült... szerencséjére! Odavonta Sidoniet az ölébe:

— Olyan eredeti vagy! Milyen üde, milyen bájos vagy ma!

— Várj csak. Hadd nézzek körül. Különös, de az öltözetek nem egészen olyan, mint a diszlet.

— Persze, vagy kétszázszor játszottam ebben a jelmezben, a butorok pedig egyenesen a kárpitostól jönnek.

— Az igaz. Megyek, elkészítem a teát.

Felállt. A sok új holmi között nem birt

Bankkal és minden valószínűség szerint a Hitelbankkal megalakítja a Magyar-amerikai vonal részvénytársaságot, amelyben az igazgatók többsége magyar lesz, és az igazgatóságban helyet kap a kormány megbízottja is. A társaság alaptőkéje még nincs meghatározva, csak az bizonyos, hogy a részvénytöbbség a Cunardé lesz, amely azonban nem készpénzben fogja a részvényeket befizetni, hanem három nagy kivándorló hajót apportként fog az új társaság rendelkezésére bocsátani és ezért cserébe a részvénytöbbséget fogja kapni. A kisebbséget az Adria és az esetleg érdekelte bankok fogják átvenni.

A kormány az új társasággal olyan szerződést köt, amelynek értelmében az ország nagyobb városaiiban csak az új társaság állíthat fel ügynökségeket és a német hajóstársaságok részére is csak a magyar társaság közvetítet kivándorló utasokat. A jegyárúsítás csak a magyar társaság útján történhetik és előre meg fogják állapítani azt a kvótát, amely a fumei kikötőre és az észak-német kikötőkre a kivándorlókból jut. E végből a kormány az új magyar társasággal egyidejűleg szerződéses megállapodást köt a Poolal, amely kötelezni fogja magát arra, hogy az új magyar hajóstársasággal külön szerződést köt, amelyben el fogja ismerni az új magyar társaság kijelölendő képviselőit a saját képviselőiként és aláveti magát azoknak az ellenőrző rendszabályoknak, amelyeket a magyar kormány elő fog írni. E rendelkezések között is ott fog szerepelni a korhatár megállapítása, amely az osztrák szerződés egy fontos pontja, és amelynek értelmében huszonöt éven aluli férfiakat nem bocsáthatnak hajóra a német társaságok sem. Ennek az ellenőrzése ugyanazokkal a konzuli tisztviselőkkel fog történni, akik az osztrák kormány ellenőrzését fogják gyakorolni, azonban a kormánynak joga van a konzulátus más tisztviselőit is erre a célra kijelölni, ha esetleg politikai okokból nem akarja, hogy a kivándorlók ellenőrzése új közös ügy legyen a monarchiának.

A Pool kötelezi magát, hogy a fumei kikötő kvótáját épp úgy felemeli, mint a triestit és e végből hozzájárul ahhoz a kikötéshez, hogy a kivándorlók irányítása, illetve elosztása az új magyar hajóstársaság kormányhatósági ellenőrzés mellett történő intézkedése alapján eszközöltessék.

—o—

IRODAKISASSZONY FELVÉTELIK
szép magyar irással. Ajánlatok „Irodakisasszony” jelígre kiadóba kéretnek.

ellentálni annak, hogy helylyel-közzel le ne hajoljon és meg ne nézze az árakat. Amikor aztán megtudta, a fejét esőváltá elgondolkozva és lassankint lelkiismereti furdalások fogták el. Mintha a fölébe esengtek volna újra szüleinek tanácsa házassága reggelén. Bübösnek érezte magát. Ó istenem, hát belőle is „művész” válnék! Majd ránezett Salvatorra, aki mosolygott és igen jól festett s újra visszatért a bátorsága. Ezek a kis fotelok, ezek a kis alacsony székek, a vastag, puha szőnyegek elragadtatással és félelemmel töltötték el egyidejűleg.

Salvator mellette volt és szerelmes szavakat suttogott a fölébe.

Az asszonyka pompásnak találta mind ezt.

Most már egymás mellett ülve, egváron eséséből ittak teát. Hirtelen az asszony az urának a nyakába ugrott, átkarolta:

— Megégetsz!

— Fiaeszkám!

— Az egész tea a térdemre ömlött!

— Hallgass rám, drágám és mondd,

hogy megteszed!

— Amit csak akarsz!

— Hát akkor, ugy-e, visszaadjuk a szőnyeget? Visszaveszik biztosan, még rajta van a cédula, és láttam ugyanilyet: alkalmi vétel — fele áron...

És miután kötelességét imigyen teljesítette, élvezettel és teljes lelki nyugalommal játszott le a harmadik felvonásbeli nagyvilági hölgy szerepét...

Ernst Gaubert.

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— A kir. kormányzó magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. *biológiai állomás és aquárium* díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A *Cunard* magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők naponta d. e. 10—12 és d. u. 2—4-ig. Kivétel a megérkezési nap és indulási napok délelőtti. Jegyekért az *Adria* palota portásánál 1 koronát kell fizetni jótékony célra.

— A *tersattói Frangepán-vár* naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárat a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— *József főherceg diszkertje* (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a feleséges család távollétében hétköznapiokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— A *Danubius-hajógyár* telepe, a rizshántológyár, a papirgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— Az „*Adriatica*” cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— A *kivándorlási ház* megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

NAGYPÉNTEK.

Nagypéntek. Az emberfiának drámája, a világtörténelem legnagyobb szerű és legmegrázóbb színjátéka közel két ezer évvel ezelőtt ezen a napon játszódott le ott a Golgotán:

Elvégeztetett.

Az ember Fiát fölfeszítették. A vesztés mezején ott áll egymás mellett a három keresztfa, rajtuk két szélről a két lator, közbül a Nazarethi Jézus.

És haragosan gyülekeznek vala a felhők és felháborodott az ég és a föld, hogy Jeruzsálem házai meginogtak és a megredvezett a Golgota hegye.

Ime, a juszifikáció ellen, amely a Gondolattal szemben helyreállította a farizeusok impériumát, fellázadt maga a természet, s amikor a nép tehetetlen volt eselkedni, a földnek rengése és a zivatarok zudulása jelentette meg, hogy az, akit keresztre vontak, nem lator volt, mint a többi, hanem megváltó.

Minden év visszahozza ennek a napnak a fordulóját. És a hosszú évszázadok alatt semmivel sem fogyatkozott meg nagypéntek varázsa. A farizeusok megfeszítette Jézus tragikuma ma is bus borzongással és áhitatos meghatódottsággal tölti el az emberek szívét. Nagypéntek a változó idők kalendáriumában maradt a megváltás nagy munkájának felséges komolyságát és nagyszerűségét szimbolizáló nap, melynek nem csökken, hanem folytonosan növekedik

a lelkeket elmékedésre készítő hatása.

Nagypéntek van. Ez a föld bár sokat fordult majdnem két ezredév alatt, az emberek lelke azóta se változott meg rajta. Ma is az győz, aki hangosabb, erőszakosabb és gorombább. Akinek pedig minden fegyvere a szeretet és az igazság, az ma is megfeszítetik.

Ma se veszett ki a Judások faja, akiknek a mai valutára konvertált harminc ezüstpénzért minden eladó, aminek ezen a földön nem volna szabad eladónak lenni. Eszme, haza, testvér; ha nem vagy fukar és ha nemesnek teremtett Istened, akad, akitől mindegyiket megvásárolhatod.

Ha szavad igaz, célod tiszta, eszközeid becsületesek, jól vértized a fejedet, mert könnyen beverik. S ha épenséggel be nem éred azzal, hogy csupán az ígét hirdesd és a lelket munkáld, ha tettel törsz a népet ámitó farizeushadra, ha leleplezed hitványosságát és a tények ostorával megkergeted, — készen tartsd vállaidat, mert ha ma is kezesz fogsz cipelni.

Nagypéntek van, az emberi gyarlóság, a győzedelmes hazugság gyászos emlékünnepe. Ember vonulj félre a világtól, gondolkozzál és vezekelj. S ha beláttad és felismerted indulataidnak nyomoruságos voltát, keresd keresd meg vigaszodat abban, hogy nagypéntek után húsvét következik.

Húsvét; a feltámadás, a megújulás és az ige érvényesülésének ereje.

Ma: nagypénteken még hangos a forum azoknak a farizeusoknak a lármájától, akik mint mindig, az igazságot akarják megfeszíteni a nekik kijutó harminc ezüst pénzért. Az ő gyászos kísérletük már is kudarcra járt, az ígét nem tudták elnémitani és az ige kettős erővel megújul és hangja betölti a világot. A megrontott test újra éled és ezer irányba hordja szét az eszmét. A keresztre feszített igazság akárhányszor sebből ontja is vérét, van számára föltámadás.

Egy föltámadás időszakát éljük most mi is, magyarok. Nálunk is csattog az ostor a farizeushad görnyedt hátán. Nálunk is harsog a nemzeti eszmék hódító igéje. És az igazság, bár hínökei ellen a farizeushad minden erejével nekiszegült, nálunk is betölti a lelkeket.

Nagypéntek van. Gyászoljon a lator. Mert számára csak vezeklés van, vagy elmulás. De dicsérje az Istent az igaz lelkű ember, mert az ő lelkéről a vér lemossa a szenvedést és új élet reménye int felé.

— **Wickenburg Márk gróf** külügyi osztályfőnök tegnap este Fiuméba érkezett, hogy a húsvéti ünnepeket itt édes anyja és fivére, a kormányzó családja társaságában töltsse el.

— **Kormányzóék tisztelgése.** Wickenburg István gróf kormányzó és neje tegnap délután Abbáziában voltak, ahol tisztelgésre íratkoztak be Lajos kóburgi heregnél.

— **A városi képviselőtestület** ma és holnap pénteken este 6 órakor ülést tart egyes sürgős természetű ügyek elintézésé céljából.

Ma este a rappresentanza a központi választmányt (Comitato centrale elettorale) is meg fogja választani.

— **Fiuméra kiterjesztett törvények.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a minisztérium a sajtóról szóló 1914: XV. t. cikket, a polgári perrendtartás életbeléptetéséről szóló 1912: LIV. t. cikk 96. §-át és az ehhez fűzött rendeletet 1914. évi április hó 12. napján Fiumében is életbelépteti.

Fiume városában és kerületében a jelen rendeletnek mindazon §-ai, amelyek a kir. járásbíróóságokra vonatkoznak, a kir. járásbíróóságok helyett az egyes bíróságot, amelyek a törvényhatóság első tisztviselőjére és a helyi hatóságra vonatkoznak, ezek alatt a polgármestert kell érteni.

— **Izraelita istentisztelet.** A Peszach-ünnepek alkalmából az izraelita templomban (Via Pomerio) az istentisztelet a következő sorrendben lesz megtartva: Pénteken este fél 7 órakor, szombaton reggel fél tíz órakor hitszónoklattal, este pedig 7 órakor, vasárnapon reggel fél tíz órakor.

— **A mentők működése.** A városi mentőállomás most adta ki a március havi jelentését, mely szerint a mentők az elmúlt hónapban 518 esetben nyújtottak első segélyt s 88 embert szállítottak a kórházba.

— **A szabósztrájk ügye.** A szabósegédek sztrájkja — ugylátszik — egy-két napon belül véget ér. A mesterek tegnap már nagyjában elfogadták segédek követeléseit, most már csak részletkérdések felett folyik a diszkusszió. A tárgyalásokat ma folytatják.

— **A Munkaadók Ligájából.** A Munkaadók Ligája kedden este ülést tartott, melyen az új elnökséget és igazgató-választmányt választották meg.

Elnökké egyhangulag Russo Eliás, rizshántológyári igazgatót, alelnökké: Klein D. A. Adria-igazgatót és Ruzsicska József fakereskedőt, pénztárossá: Lampel Béla bankigazgatót választották meg.

— **Prágaiak hangversenye a Verdi-színházban.** A Fiumei Hangverseny Egyesület meghívására a prágai zenekedvelők egyesületének zenekara f. hó 14-én este fél kilenckor Zemánek W. dr. vezetésével nagy hangversenyt ad a Verdi-színházban. A hangverseny műsora a következő:

1. Wagner — Nyitány a Mesterdalnokok c. operából.
2. Beethoven — II. Szinfónia.
3. Debussy — Nyitány a L'aperés-midi d'un Faun-ból.
4. Dvorak — V. szinfónia Az Ujvilágból.

— **Ünnepi istentiszteletek.** A helybeli ref. és ág. h. ev. egyesült egyház Clotild-utcai imahelyiségében az ünnepi istentisztelet a következőképpen tartatnak meg:

Nagypénteken d. e. 10 órakor magyar, 11 órakor német nyelven, utóbbi urvacsorával. Húsvét napján d. e. fél 10 órakor magyar, 11 órakor német nyelven urvacsorával. A délutáni istentisztelet mind a három napon a rendes időben 3 órakor tartatik.

— **A kikötőből.** Április 9. Erkezett: Borneo magyar gőzös Newyorkból, 3000 tonna foszfáttal, 2000 bál gyapottal, 2000 hordó olajjal és 7000 darab dongával; Deák magyar gőzös Velencéből, üresen.

Indult: Mátyás Király magyar gőzös Marseillebe, 300 tonna vegyes áruval, Barletta olasz gőzös Bariba, 50 tonna vegyes áruval.

Asztali-, Pecsénye- és csemege borokat

Schiller bort (Opollo) literenként —.80 fillérért — Burgundi fehér v. vörösbort literenként —.90 fillérért
Tramini fehérbort literenként 1.— koronáért. Asszubort literenként 6.— koronáért.

tetszés szerinti mennyiségben, palackokban vagy hordókban szállít mi; a készlet tart, az állami felügyelet alatt álló:

Sansegoi Borgazdaság Intézősége — Fiume, via Volta 1. telefon 15-92.

— **A hajósvállalkozók felelőssége.** Triestből jelentik, hogy ma este 8 órakor kezd meg az osztrák kereskedelmi miniszterium megbízásából Luzzatti Aldo tanár felolvasásait „A hajósvállalkozók felszabadítása a tengeri szállítványok iránti felelőség alól” címen.

— **A bankok pénztárai.** Mint értesülünk, a helybeli bankok és pénztárfékek f. hó 11-én, szombaton délelőtt, tekintettel a két husvétii ünnepnapra, pénztárait nyitva fogják tartani.

— **Tisztogatás.** Tegnap egy detektív bekísérte a városi rendőrségre Pantalise Margit 30 éves castuai születésű nőt, aki éjjeli kalandokból tartotta fenn magát. A rendőrbíróság fog itélkezni felette.

— **Kéménytűz.** Tegnap délután egyegyed hatkor a Kossuth-Lajos utcán levő Accardo-féle házban egy kémény kigyulladt. A telefonértesítésre kivonult tűzoltók rövid idő alatt eloltották a tüzet, amely nem okozott nagy kárt.

+ **A szalonkii kikötő.** A külügyminiszterium sürgeti a görög kormányt, hogy a szalonkii kikötőben szabad területet engedjen át, ahová felépítik a pályaudvart, mely magában foglalná a raktárakat és a mely terület a kikötő későbbi kibővítésére szolgálna. A közvetlen és közvetett átmeneti forgalom vámentes legyen s megérkező és továbbítandó áruk átrakódása a vámhivatalnokok felügyelete alatt akadály nélkül történhessék meg. A görög kormány még nem válaszolt a külügyminiszterium sürgetésére.

— **Szökés a kórházból.** A városi rendőrség egyik detektívje tegnapelőtt csavargás és kalandkeresés miatt bekísérte a rendőrségre Boros Eszter 17 éves leányt. A rendőrorvos betegnek találta a leányt s elrendelte a kórházba való szállítását. Ez nyomban meg is történt. Tegnap Boros Eszter kijátszotta az ápolók éberségét s megszökött a kórházból. A rendőrség keresi.

— **A vásárfelügyelő munkája.** Springhet vásárbiztos tegnap a Calle del Fornon levő egyik sütődében szennyes kosarakat, gyuródeszkákat s egyéb használati eszközöket kobozott el. A tulajdonos ellen feljelentést tett.

A Calle dei Canapini 20. száma alatti fűszerüzletben a vásárbiztos romlott zsirt, szennyes edényeket és cukrot kobozott el. A rendőrbíróság 30 korona pénzbírsággal sújtotta a tulajdonost.

x **Fogműterem.** Legujabb amerikai módszer. Modern higiénia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. N o v á k Rudolf műfogspecialista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

A via Giuseppe Parini-ban a Tomasies házban,

uj cipész üzletet nyitottam, melyben csakis mérték után a lelegegánsabb és legkényelmesebb cipőket készítem. Fájós és hibás lábakra különös gondot fordítok!

Dobozy Dániel angol és francia cipész. mű és orthopéd különlegességek készítője.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

TOZSDE.

	apr. 8 zariat	Mai árt. 1/1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	813.50	815.50
Osztrák hitelrészvény	515.—	616.75
4%-os koronajáradék	81.90	82.20
Osztr.-magy. államvasut	711.—	710.50
Lezálogbank	422.—	423.50
Lezámitolóbank	504.—	505.—
Hazai Bank	280.—	280.50
Magyar Bank és Keresk. R-T.	507.—	515.50
Rimamurányi	652.50	655.—
Salgótarjáni	712.50	712.—
Közuti Vasut	630.—	633.—
Városi Villamos	322.—	325.—
Adria	610.50	—
Déli Vasut	100.50	—
Magyar Cukoripar	2260.—	—
Rizsgyár	3770.—	—
Budapesti Gabonátőzsde (50 kilogrammonként.)		
Búza áprilisra	12.60	12.74
Búza májusra	12.51	12.55
Búza október	11.40	11.45
Rozs áprilisra	10.32	10.40
Rozs októberre	8.76	8.81
Zab áprilisra	7.80	7.70
Zab októberre	7.82	7.81
Tengeri májusra	6.92	6.98
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	616.50	617.—
Magyar hitelrészvény	811.—	812.—
Osztrák magyar államvasut	710.25	711.50
Déli Vasut	—	101.25
Alpesi	834.50	837.50
Skoda	—	762.—
Osztr. koronajár.	82.85	—

Fiumei és trieszti értékek: Legutóbbi kötések átlagár.

Fiumei 4%-os kölcsönköt.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takarékpénztár	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—
Orient tengerhajózási társ.	1300.—
Alt. Forgalmi r. t. régi	—
Magyar Olajgyár	290.—
Austro-Americana	298.—
Navigazione Libera Triest	589.—
Osztrák Lloyd	619.—
Stabilimento Tecnico	9825.—
Ampela Szeszpároló Rt.	405.—
I. Trieszti Rizsgyár	540.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	438.—
Spalato Portland Cement	341.—
Assicurazioni Generali	905.—
Riunione Adriatica	3900.—

MENETREND KIVONAT.

Vonatok indulása Fiuméből:

Zágráb—Budapest felé:
Gyorsv.: d. e. 8.00; d. u. 6 és 7.56 órakor.
Szem. v.: d. u. 12.55; d. u. 6.08; este 10.23 órakor.

St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felé:
Gyorsv.: d. e. 7.52; este 8.10 órakor.
Szem. v.: regg. 5.13.; déli 12.56; d. u. 5.00 órakor.

Vasuti állomási vendéglő Fiumében.

Hires jó konyha. Mindenkor kész ételek. Az érkező, elutazó és átutazó közönség valamint a városi polgárság kedvenc találkozóhelye. Figyelmes kiszolgálásról biztosít

Kardos József, vendéglős. (Tel. 10-49.)

Vonatok érkezése Fiuméba:

Budapest—Zágráb felől:
Gyorsv.: regg. 7.15 és 8.50; este 7.54 óra.
Szem. v.: regg. 6.55; d. u. 4.05 órakor.

St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felől:
Gyorsv.: d. e. 9.46; este 10.18 órakor.
Szem. v.: déli 12.09; d. u. 3.01; este 12.55 órakor.

Távirat — Telefon.

A debreceni merénylethez.

BUDAPEST, ápr. 9. Hetényi Imre dr. helyettes detektív főnök már visszafordult üszkübi utjából, de Az Est munkatársa Kovacevics Milos detektívvel elment az üszkübi konzulhoz, aki elmondotta, hogy azért nem válaszolt Hetényi sürgönyére, mert apokrifnek gondolta. Elmondotta, hogy Cattarau tényleg a szomszédos Gümöldzinában tartózkodott, de a szerb rendőrség kétszínű viselkedése megakadályozta a letartóztatást. A szerb rendőrség Klinin Nikola detektívét, aki auton sietett Gümöldzinába, hogy Cataraut letartóztassa, letartóztatta és Üszkübben fogva tartotta azzal az indokolással, hogy szélhámos.

A magyarelles darab.

BUKAREST, ápr. 9. A nemzeti színház igazgatója lemondott állásáról, mert a magyar kormány közbelépése miatt le kellett vonni a műsorról a „Virradás” című darabot, mert a tendenciája erősen magyarelles.

Klofac visszavonul.

PRÁGA, ápr. 9. Klofac, a csehek politikai vezére lemondott mandátumáról és teljesen visszavonul a politikától. Klofac elhatározásának az az oka, hogy megmondották neki, hogy a panamisták leleplezésének sorozatában legközelebb reá kerül a sor és feleségeit fogják hirtelen történt megadásának eredetét. Az ifjú csehek körében azt beszélnek, hogy Klofac nem egészen önzetlenül járt a háború idején a balkánon és hogy vagyona pánszláv eredetű.

Ki a szerencsés nyerő?

BUDAPEST, ápr. 9. Az osztálysorsjáték mai húzásán a 22.694 számú sorsjegy nyerte meg a 400.000 koronás főnyereményt.

Európai tiszték Albániában.

ROMA, ápr. 9. Az olasz külügyminiszterium jegyzéket küldött a hatalmak képviselőinek, akiket arra kért, hogy az esetben, ha Albánia mozgósít, küldjenek a hatalmak katonatiszteteket Albániába, akik tekinthetők akadályozzák meg a csatatereken az embertelenséget.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA

a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azzonali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkkel s szépítőeszközök stb. sfb.

Több kétszobás

lakás mellékhelyiségekkel különálló házakban

Azonnal kiadó

ugyszintén három üzlethelyiség a Fiumei Építő Részvénytársaság házaiban Via Val-seurignén. — Telefon: 14-35.

Nem mennek Pétervárra.

BUDAPEST, ápr. 9. A Magyarország a leghatározottabban megáfolja azt a hírt, hogy a függetlenségi párt tagjai Pétervárra utaznak politikai tüntetés céljából.

Püspökség pénzügyi zavarban.

ZÁGRÁB, ápr. 9. Drohobeczky Gyula körösi görög-katolikus püspökről azt híresztelték, hogy esődöt kért a püspökség pénzügyeinak ziláltsága miatt. Ez a hír csak annyiban felel meg a valóságnak, hogy a kormány és a püspök között tárgyalások folynak a püspökség pénzügyi egyensúlyának helyreállítása céljából.

Katonai segítséget kér Görögország.

ATHÉN, ápr. 9. Streit görög külügyminiszter az itteni követeknek kijelentette, hogy adjanak a hatalmak katonákat az epiruszi lázadás leküzdésére s Görögország nem fog az idegen katonai intézkedésekbe beavatkozni.

Albán hadifoglyok.

ATHÉN, ápr. 9. Az Agence d'Athènes azt jelenti Santi Quarantából, hogy Hotsista mellett lefolyt ütközetben az epirusziak legyőzték az albánokat és Emin Resid parancsnokot negyven albán esendőrral együtt foglyul ejtették.

Román tisztek — albán hadszervezők?

BUKAREST, ápr. 9. Politikai körökben híre jár, hogy az albán kormány azt a kívánást juttatta ide, hogy az albán hadsereg újjászervezésére román katonai missziót küldjenek Albániába.

Mégis mozgósítás?

DURAZZO, ápr. 9. Beavatott forrásból jelentik, hogy a mozgósítási munkákat elrendelték. A népfőlközelő csapatokban nagy a lelkesedés a háború iránt.

Jelentkező malisszorok.

VALONA, ápr. 9. Néhány nap óta tömegesen jelentkeznek itt a malisszorok, hogy az epirusziak elleni hadjáratban harcosokul álljanak az albán felkelő csapatokba. Kedden egyszerre 5000 malisszor jelentkezett. Elrendelték, hogy csak a 22—45 év közötti levő fegyverfogható férfiakat sorozzák be a csapatokba.

Letartóztatott görög püspök.

DURAZZO, ápr. 9. Rueller őrnagy azt táviratozza Kericiából, hogy a esendőrség tegnap ott letartóztatta Germanos görög püspököt és más görögöket, akiket azzal vádolnak, hogy ők izgatták a népet fegyveres felkelésre. Jelenti továbbá Rueller, hogy megtalálták annak a román pópának a holttestét, kit az epirusziak nemrég meggyilkoltak. A holttest rettenetesen meg van csonkítva.

Elitelt cseh katonaszabadító.

PRÁGA, ápr. 9. Nyolcnapos tárgyalás után a törvényszék háromhavi börtöme ítélte Stastny Antalt, a „Norddeutscher Lloyd” hajóscég itten ügynökét, akire rábizonyították, hogy hetven katonaköteles fiatalembert szállított ki tiltott módon Amerikába.

Tarifaemelés — dacból.

BUDAPEST, ápr. 9. A román kormány 50 koronával emelte fel vagononként a Magyarországból és Bukovinából származó faszállítmányok behozatali vámját.

Az olaszok sürgetik Szerbia kikötőjét.

BELGRÁD, ápr. 9. A milánói olasz kereskedelmi és iparegyesület értesítette a belgrádi szerb-olasz komitét, hogy 84 olasz kereskedelmi és iparegyesület foglalkozott a londoni békekében Szerbiának megállapított adriai kikötő ügyével és felkérte San Giuliano olasz külügyminisztert, hogy az olasz kormány kezdeményezze a hatalmaknál a londoni határozat végrehajtását. Az olasz ipari és kereskedelmi világ azt kívánja, hogy Szerbia minél hamarabb megkapja a neki engedélyezett semleges kikötőt az albán tengerparton.

Brindejouc balesete.

BUDAPEST, ápr. 9. Brindejouc aviatikust, aki Montecarlóból Fiumén át Budapestre és Bécsbe akart röpiülni — mint az Aero-Clubhoz érkezett távirat hírül adja — utközben baleset érte, úgy hogy meg kellett utját szakítani.

—o—

Az angol parlament föloszlatása.

LONDON, ápr. 9. A Standard értesülése szerint a kormány júniusban feloszlatja a parlamentet és júliusra már kitüzi az új választásokat.

Pankhurstné Bécsben?

BÉCS, ápr. 9. Az itteni feminista körökben elterjedt hírek szerint Mrs. Pankhurst, a világszerte hírhedtté vált angol sufragette-vezér ide fog jönni felolvasás tartása végett. Innen valószínűleg Budapestre is ellátogat.

—o—

Vilmos császár Bukarestben.

BÉCS, ápr. 9. Diplomáciai körökben híre jár, hogy Vilmos német császár még a tavasz folyamán Bukarestbe utazik Károly román király látogatására. E látogatásról azt beszélik, hogy nem csupán rokoni látogatás lesz, hanem azon a hármasszövetségre vonatkozó fontos politikai kérdések is szóba kerülnek.

—o—

Leégett város.

CHESTERFORD, ápr. 9. Az éjjel tűz támadt, amely két óra alatt a fél várost lángba borította. Rettenetes pánik támadt a lakosság körében, mert víz hiányában a lángok terjedését nem lehetett meggátolni. Reggelre ugyiszólván az egész város leégett. A londoni lapok gyűjtést kezdtek a hajléktalanok számára.

Gőzös és vitorlás.

LONDON, ápr. 9. A „Brith Isles” gőzös parancsnoka jelenti, hogy március 29-én a Scilly-szigeteknél összeütközött a „Saint Pierre” francia háromárbcos vitorlással. A vitorlás személyzetének egy része megmenekült. Az összeütközés a nagy köd miatt történt.

**NŐI-KALAPGYÁR
FIUME, Dante tér.**

Női és gyermek kalapok, fomák és díszítések, legújabb divat szerint, olcsó árak!

Huerta Villa ellen.

LONDON, ápr. 9. Newyorkba távirat érkezett Mexikóból, hogy Huerta elnök 9000 főnyi katonaságot koncentrált Torreontól délre és ezzel a haderővel vissza akarja hódítani a forradalmároktól ezt a fontos várost. Villa tábornok szigorú rendet tart Torreóban, halálbüntetés terhe alatt tiltotta meg katonáinak a fosztogatást.

—o—

Fürstenberg herceg üzletei.

BÉCS, ápr. 9. A Wolff-Wertheim berlini áruház 25 millió bukása magával rántotta Fürstenberg Miksa Egon herceget, aki a vállalatban, a mely betéti társaság volt, milliókra menő érdekeltséget vállalt. A herceg Bécsbe érkezett és egyes bankokkal a kibontakozásról tárgyalt. Ő ugyan hónapokkal ezelőtt kilépett a Wolff-Wertheim cég betéti társaságának felügyelőbizottságából, de ez nem oldotta fel anyagi kötelezettségei alól. A Deutsche Bank azt a megoldást ajánlotta Fürstenberg hercegnek, hogy kötelezettségeit kiegyenlíti, még pedig olyképpen, hogy vagyonát felszámolja és neki hatvan éven át évi 400.000 márka járadékot biztosít.

—o—

Lopkodják az angol gránátokat.

LONDON, ápr. 9. A Point erődök körül lévő tüzérségi raktárakból már hosszú idő óta lopkodják az újfajta gránátokat és egyéb ágyulövedéket, jóllehet a raktárakat erősen őrzik. A hadügyminiszterium szigorú vizsgálatot rendelt el, mert kémekre gyanakszik.

—o—

Hal-étterem, fiumei speciálitás!

„ALLA CITTÀ DI POLA” vendéglő
via G. Leopardi (meghosszabbított Corso)
hol halak, rákok és mindennemű ételek frissen kaphatók. Idegenek találkozóhelye!

Husvétii sonkák megérkeztek!

Ismert zamatos jó izü, füstölt és perszelt hentesárúk, u. m. kolbász, sonka, szalouna, zsir stb. nagyban és kicsinyben.

A BÉKÉSGYULAI HAZI HENTESÁRU
KIVITEL FIOKJA FIUMEBAN
(Tulajdonos: ifj. Balogh József fia)
Nagyvásárcsarnok 14. sz. fülke. Telef. 8-67.

Szabó Antal, üzletvezető.
Tisztességes fiu tanonc felvétetik.

NESTLÉ FÉLE
régbevált GYERMEKLISZT

Próbadobozokat, valamint orvosi röpíratot a gyermeknevelésről díjtalanul küld a HENRI NESTLÉ cég, WIEN, I., Bibergasse 49 P.

Richter cipői legegánsabbak és a legjobbak
RICHTER FERENC cipésmester Fiume Corso 37, Via Municipio 2 és Abbazia Reichstrasse 39.

A hajósvállalkozók felelőssége. Triestből jelentik, hogy ma este 8 órakor kezd meg az osztrák kereskedelmi miniszterium megbízásából Luzzatti Aldo tanár felolvasásait „A hajósvállalkozók felszabadítása a tengeri szállítványok iránti felelőség alól” címen.

A bankok pénztárai. Mint értesülünk, a helybeli bankok és pénztárszervezetek f. hó 11-én, szombaton délelőtt, tekintettel a két husvétii ünnepnapra, pénztárait nyitva fogják tartani.

Tisztogatás. Tegnap egy detektív bekísérte a városi rendőrségre Pantalisé Margit 30 éves castuai születésű nőt, aki éjjeli kalandokból tartotta fenn magát. A rendőrbíróság fog itélkezni felette.

Kéménytűz. Tegnap délután egyegyed hatkor a Kossuth-Lajos utcán levő Accardo-féle házban egy kémény kigyulladt. A telefonértesítésre kivonult tűzoltók rövid idő alatt eloltották a tüzet, amely nem okozott nagy kárt.

A szalonkii kikötő. A külügyminiszterium sürgeti a görög kormányt, hogy a szalonkii kikötőben szabad területet engedjen át, ahová felépítik a pályaudvart, mely magában foglalná a raktárakat és a mely terület a kikötő későbbi kibővítésére szolgálna. A közvetlen és közvetett átmeneti forgalom vámentes legyen s megérkező és továbbítandó áruk átrakodása a vámhivatalnokok felügyelete alatt akadály nélkül történhessék meg. A görög kormány még nem válaszolt a külügyminiszterium sürgetésére.

Szökés a kórházból. A városi rendőrség egyik detektívje tegnapelőtt csavargás és kalandkeresés miatt bekísérte a rendőrségre Boros Eszter 17 éves leányt. A rendőrorvos betegnek találta a leányt s elrendelte a kórházba való szállítását. Ez nyomban meg is történt. Tegnap Boros Eszter kijátszotta az ápolók éberségét s megszökött a kórházból. A rendőrség keresi.

A vásárfelügyelő munkája. Springhet vásárbiztos tegnap a Calle del Fornon levő egyik sütődében szennyes kosarakat, gyuródeszkákat s egyéb használati eszközöket kobozott el. A tulajdonos ellen feljelentést tett.

A Calle dei Canapini 20. száma alatti fűszerüzletben a vásárbiztos romlott zsirt, szennyes edényeket és cukrot kobozott el. A rendőrbíróság 30 korona pénzbírsággal sújtotta a tulajdonost.

Fogműterem. Legújabb amerikai módszer. Modern higiénia. Szegényeknek d. e. 8-9-ig foghuzás ingyen. **Novák Rudolf** műfogspecialista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

A via Giuseppe Parini-ban a Tomasies házban,

uj cipész üzletet

nyitottam, melyben csakis mérték után a lelegegánsabb és legkényelmesebb cipőket készítem. Fájós és hibás lábakra különös gondot fordítok!

Dobozy Dániel

angol és francia cipész, mű és orthopéd különlegességek készítője.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

TOZSDE.

	apr. 8 zárlat	Mai árt. 1/1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	813.50	815.50
Osztrák hitelrészvény	515.—	616.75
4%-os koronajáradék	81.90	82.20
Osztr.-magy. államvasut	711.—	710.50
Jelzálogbank	422.—	423.50
Lezámitolóbank	504.—	505.—
Hazai Bank	280.—	280.50
Magyar Bank és Keresk. R-T.	507.—	515.50
Rimamurányi	652.50	655.—
Salgótarjáni	712.50	712.—
Közuti Vasut	630.—	633.—
Városi Villamos	322.—	325.—
Adria	610.50	—
Déli Vasut	100.50	—
Magyar Cukoripar	2260.—	—
Rizsgyár	3770.—	—
Budapesti Gabonátőzsde (50 kilogrammonként.)		
Búza áprilisra	12.60	12.74
Búza májusra	12.51	12.55
Búza október	11.40	11.45
Rozs áprilisra	10.32	10.40
Rozs októberre	8.76	8.81
Zab áprilisra	7.80	7.70
Zab októberre	7.82	7.81
Tengeri májusra	6.92	6.98
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	616.50	617.—
Magyar hitelrészvény	811.—	812.—
Osztrák magyar államvasut	710.25	711.50
Déli Vasut	—	101.25
Alpesi	834.50	837.50
Skoda	—	762.—
Osztr. koronajár.	82.85	—

Fiumei és trieszti értékek: Legutóbbi kötések átlagár.

Fiumei 4%-os kölcsönköt.	92.—
Banca Fiumana	65.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—
Orient tengerhajózási társ.	1300.—
Alt. Forgalmi r. t. régi	—
„uj	—
Magyar Olajgyár	290.—
Austro-Americana	298.—
Navigazione Libera Triest	589.—
Osztrák Lloyd	619.—
Stabilimento Tecnico	9825.—
Ampelca Szeszpároló Rt.	405.—
I. Trieszti Rizsgyár	540.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	438.—
Spalatoai Portland Cement	341.—
Assicurazioni Generali ex	905.—
Riunione Adriatica	3900.—

MENETREND KIVONAT.

Vonatok indulása Fiuméből:

Zágráb—Budapest felé:
Gyorsv.: d. e. 8.00; d. u. 6 és 7.56 órakor.
Szem. v.: d. u. 12.55; d. u. 6.08; este 10.23 órakor.

St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felé:
Gyorsv.: d. e. 7.52; este 8.10 órakor.
Szem. v.: regg. 5.13.; déli 12.56; d. u. 5.00 órakor.

Vasuti állomási vendéglő Fiumében.

Hires jó konyha. Mindenkor kész ételek. Az érkező, elutazó és átutazó közönség valamint a városi polgárság kedvenc találkozóhelye. Figyelmes kiszolgálásról biztosít **Kardos József**, vendéglős. (Tel. 10-49.)

Vonatok érkezése Fiuméba:

Budapest—Zágráb felől:
Gyorsv.: regg. 7.15 és 8.50; este 7.54 óra.
Szem. v.: regg. 6.55; d. u. 4.05 órakor.

St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felől:
Gyorsv.: d. e. 9.46; este 10.18 órakor.
Szem. v.: déli 12.09; d. u. 3.01; este 12.55 órakor.

Távirat — Telefon.

A debreceni merénylethez.

BUDAPEST, ápr. 9. Hetényi Imre dr. helyettes detektív főnök már visszafordult üszkübi utjából, de Az Est munkatársa Kovacevics Milos detektívvel elment az üszkübi konzulhoz, aki elmondotta, hogy azért nem válaszolt Hetényi sürgönyére, mert apokrifnek gondolta. Elmondotta, hogy Cattaran tényleg a szomszédos Gümöldzinában tartózkodott, de a szerb rendőrség kélszínü viselkedése megakadályozta a letartóztatást. A szerb rendőrség Klinin Nikola detektívet, aki auton sietett Gümöldzinába, hogy Cataraut letartóztassa, letartóztatta és Üszkübben fogva tartotta azzal az indokolással, hogy szélhámós.

A magyarelles darab.

BUKAREST, ápr. 9. A nemzeti színház igazgatója lemondott állásáról, mert a magyar kormány közbelépése miatt le kellett vonni a műsorról a „Virradás” című darabot, mert a tendenciája erősen magyarelles.

Klofac visszavonul.

PRAGA, ápr. 9. Klofac, a csehek politikai vezére lemondott mandátumáról és teljesen visszavonul a politikától. Klofac elhatározásának az az oka, hogy megmondották neki, hogy a panamisták leleplezésének sorozatában legközelebb reá kerül a sor és fezzegetni fogják hirtelen történt meggazdagodásának eredetét. Az ifju csehek körében azt beszélnek, hogy Klofac nem egészen önzetlenül járt a háboru idején a balkánon és hogy vagyona pánszláv eredetü.

Ki a szerencsés nyerő?

BUDAPEST, ápr. 9. Az osztálysorsjáték mai huzásán a 22.694 számú sorsjegy nyerte meg a 400.000 koronás főnyereményt.

Európai tiszték Albániában.

ROMA, ápr. 9. Az olasz külügyminiszterium jegyzéket küldött a hatalmak képviselőinek, akiket arra kért, hogy az esetben, ha Albánia mozgósít, küldjenek a hatalmak katonatiszteket Albániába, akik tekintélyükkel akadályozzák meg a csatatereken az embertelenséget.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító **GYOGYSZERTÁRA** a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azzonali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkai s szépitőeszközök stb. sfb.

Több kétszobás lakás mellékkeliségekkel különálló házakban

Azonnal kiadó

ugyszintén három üzlethelyiség a Fiumei Építő Részvénytársaság házaiban Via Val-seurignén. — Telefon: 14-35.

KÖZGAZDASÁG.

+ **A magyar ipar veszedelmes versenytársa Romániában.** A Temps legutóbbi száma beható tanulmányt tesz közzé a Franciaország és Románia között fennálló gazdasági viszonyról és megállapítja, hogy a jelenlegi román kormány szívesen és készséggel támogatja a franciák gazdasági törekvéseit, szükségesnek véli tehát, hogy a francia iparosok és kereskedők aknázzák ki a jelenlegi kedvező pillanatot. Annál nagyobb szükség van erre, mivel azok között az országok között, amelyek Romániával kereskedelmi összeköttetésben állanak, Franciaország ez idő szerint a negyedik helyet foglalja el. A francia iparnak jogosan vetik szemére, hogy kevés figyelmet fordít a németek versenyére, a németek ezzel szemben már régen észrevették, hogy Romániában mily nagy a hajlandóság a francia származású cikkek iránt, amely körülményt úgy fordítják a maguk javára, hogy saját gyártmányú cikkeit francia megjelöléssel szállítják a román piacokra. Hogy a német, osztrák és magyar ipar felett a franciák győzedelmeskedjenek, szükséges, hogy francia szakemberek hosszabb időn át tartózkodjanak Romániában és tanulmányozzák a szükségletet és piacokat, egyben pedig a szükséges felvilágosításokkal szolgáljanak a közvetítő kereskedelemtől. Nincs kétség abban, hogy a román kormány szívesen támogatná a franciák ez irányú fáradozásait, amihez hozzájárul az a kedvező körülmény, hogy Románia felezatos föllendülés előtt áll és pénzügyi viszonyai garanciát nyújtanak arra, hogy a francia tőke jó elhelyezést talál a területen.

+ **Az Adria mérlege.** Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaságnak ma megtartott igazgatósági ülésében megállapították az 1913. év zárszámadását és mérlegét. A mérleg az alapszabályszerű kötelezettségeket meghaladó összegű, számszerűen 1.340.110.76 koronát kitevő leírások után, a múlt évről áthozott 41.710 korona 52 fillér hozzászámításával összesen 1.839.919 korona 95 fillér tiszta nyereséggel záródik. Az igazgatóság elhatározta, hogy a közgyűlést április 30-ára hívja össze és részvényenként 30 korona osztalék fizetését fogja javasolni. A nyereségfelosztási intérvány ér-

telmében az értékesítőket tartalmazó tartalékalap 21.594.948 korona 20 fillérre, a rendes tartalékalap 5.100.000 koronára és a biztosítási tartalékalap 3.879.320 korona 92 fillérre emelkedik és új számlára 56.590 korona 05 fillért visznek át. Tekintettel arra a körülményre, hogy az új állami szerződés megkötése és annak a közel jövőben leendő életbelépése a társaság üzemét jelentékenyen átalakítja és a vállalatot ezzel egészen új korszak elé állítja, az igazgatóság helyénvalónak látta, hogy mandátumát már most, két évvel annak lejárta előtt a közgyűlés rendelkezésére bocsássa és ezért a napirendre az igazgatóság választását is kitűzte. Az igazgatóság ugyanekkor elhatározta, hogy a Fiume—Amerikai vonal szolgálatának el látására hivatott új magyar hajóstársaságot a Cunard-társasággal együttesen megalapítja.

+ **A magyar kivitel megkönnyítése Franciaországba.** A francia képviselőkamara legutóbbi tárgyalásainak folyamán oly javaslat került napirendre, amely könnyen végzetessé válhatott volna a Franciaországba irányuló magyar kivitelre. A költségvetést tárgyaló bizottság ugyanis a súlyos mértékeltérések dolgában oly határozatot hozott, amely szerint a külföldről érkező küldeményeknél a bevallott súly- vagy mértékmennyiségeknél az eltérés nem lehet több egy százaléknál, szemben az eddigi állapottal, amidőn ötszázalékos eltérést is elűrttek a vámhatóságok. A minimális egy százalékos eltérés azt jelenti, hogy a magyar-francia forgalomban szereplő áruk túlnyomó része nem mehetett volna át a határon, mert a beszáradás, elporlás és az egyéb módon beálló súlyvesztés ezeknél az áruknál mindenkor meghaladja az egy százalékos mértéket. Veszedelmes volt az a terv azért is, mivel a tervezett intézkedés olyképpen szólott, hogy a vámhatóságok által konstátált nagyobb eltérések esetén nemcsak 125 frankos büntetés fizetendő, de az áru a hatóságok által el is kobozható. A képviselőház plénuma szerencsére felismerte a reform tulságos szigorúságát és olyképpen változtatta meg azt, hogy a súlyban vagy

mértékben való eltérés legfeljebb három százalék lehet, oly áruknál azonban, amelyek 100 kilogrammként legfeljebb 20 frankos vámost fizetnek, az eltérés tiz százalék.

o Torretta városrészben jutányos áron o
o ELADUNK HAZÉPÍTÉSRE o
o ALKALMAS TELKEKET o
o megfelelő építési kölcsönt megszerez o
o zük. o
o Vizvezeték, csatornázás, vilanyvilágítás o
o Felvilágosításokat adhatnak alanti o
o eimen: o
o Néplakásokat építő r. t. o
o Via Carlo Goldoni 1, a dohánygyár mö o
o gött. Telefon: 10—21. o

Kitünő sonka

érkezett nagy mennyiségben és kapható
jutányos áron
VARIN ANTONIO
hentesnél Nagy vásárcsarnok 1. és külső
állvány.

Pénzügyőrök, vasutasok

figyelmébe: Sapkák, zsinórok s egyéb
egyenruházati kellékek végleges kiárusítá-
sa. Ritka alkalom, ne mulassza el.

NEMES ENRICO
Piazza Scarpa 4. szám.

APOLLO-SZÍNHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Április 1-től április 15-ig.

Kezdeté pontosan este fél 9 órakor.

Nagy művész-esték a szerződöttetett elsőran-
gu attrakciók fellépte.

MOZGÓ FÉNYKEP. Előadás után kabaré szabad pe-
menettel.

Koller Ferenc,

cipésmester,

FIUME, Via Parini 4 (Braid)

mértékre készít elegáns francia
és amerikai női, férfi és gyer-
mekcipőt. Orthopéd munkák
és javítások. Lev.-lapra házhoz
jön.

Tulzsúfolt raktár miatt

leszállított áron mindenféle

férfi-, női- és gyermek cipők

nagy választékban kaphatók

Bogojevich D. cipőüzletében, Via Porte 2 sz.
(nagyvásárcsarnok közelében.)

Aki szobaleányt, szakácsnőt,
inast, pincért, vagy bármely al-
kalmazottat keres, forduljon bi-
zalommal

Logarić J. közvetítő irodájához

Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87,

Üres lakások és butorozott szo-
bák szintén közvetítettek.

Főzzél ésszel. Ez a modern asszony elve. A „rég bevált
titkos receptek” idejüket multák. Ma a főcél a változott gazdasági
viszonyoknak megfelelő jó és izletes konyhát vezetni, ezért jó
gazdaasszonyok Dr. Oetker-féle sütőport használnak, mivel időt,
munkát és pénzt takaríthatnak meg, ezenfelül biztosítékot nyújt
bármiféle sütemény sikeres elkészítésére. A világos fej a legszebb
és legáltalánosabb symboluma ezen kiváló konyhaszernek. Ezen fej
mintegy figyelmeztet arra, hogy „Főzzél ésszel”.

A legajánlatosabb fiumei szálló:

„Deák” szálló

a Deák-korzón 2 percnyi-
re vasuti állomástól.

Kitünő konyha és árnyas kert.
Fajborok és köbányai polgári sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

Ha férfi vagy...

női- vagy gyermek-cipőket hallatlan olcsón akar vásárolni, ne halassza a most kínálkozó páratlan alkalmat, mert tulsufolt raktár miatt a készletet 25—50 százalékkal olcsóbb áron adjuk el!

Női cipők: párja K 7.—től kezdve

Férfi cipők: párja K 8.—től kezdve

Levélbeni megrendelések is pontosan eszközöltetnek. Meg nem felelő áru kicseréltetik.

Kérem kirakataim megtekintését!
Neumann Zsigmond
„Alla Flotta Americana“
 FIUME, via Negozianti 3. (Telefon 13-19).

Uj nagy Butorárúház!

Mielőtt butort vásárol tekints meg raktárunkat! Barmulatos olcsó árak! Nagy raktár minden kivitelben!

Ebédlo, háló és uriszobák, konyhaberendezések stb.

Butor-Nagyáruház.

Riva Cristoforo Colombo 8. Baccich palota.

A tavaszi idény

összes újdonságai megérkeztek s nagy választékban kaphatók.

Modern selymek öltözetek és bluzokra, Granadine Satin, Crepe de Chine minden divatos színben, virágdiszes francia Crepe.

Modern kellékek n. m. csipkék, bordürök, szallagok a legfinomabb fajtáig.

Modern fichü, jabot, fátyolok, harisnyák és keztyük.

Varrónők részére

nagy választék kabátbélésekben, paszományok, gombok s az összes más kellékekben jutányos áron.

Poleiner János

FIUME

Via della Torre 1. — A görög-keleti templommal szemben.

Amerikai cipőüzlet Corso 31 sz.
Via Fosso 1 sz.
T. Blažić - Fiume

Egységes árak.

Egységes árak

Férfiak és nők részére.

„Elegáns” hivitelben.

THE CHICAGO SHOE 16.50 kor.
SHE NORIS SHOE 18.50 kor.

Ritka alkalom! Olcsó cipők!

Nem kifogás, hanem sajnós valódi ok, hogy az épület lebontása miatt ápr. 15.-dikéig a helyiséget ki kell ürítenem s ezért az összes raktáron lévő férfi-, női- és gyermekcipőket, félczipőket és csizmákat rendkívül olcsó áron eladom. Továbbá eladók: egy portál, eladópultok, állványok és az egész üzleti berendezés.

BARUCH M., cipőüzlet „alla Fiumara“
VIA DEL FOSSO.

ŠIKIĆ G. könyv- és papirkereskedése

FIUME.

A görög-keleti hitközség házában Kossuth Lajos-u. 9 sz. (A vilamos megállóhely közelében).

Ajánlja nagy raktárát kereskedelmi könyvekben, az 1914-évre való reklamnaptárakban- és blokkokban.

Kedvező alkalom kereskedők és iparosok részére.

Gyári árak.

Ujjonnan érkezett

Bluzok garantált állandó színekben K 1.30
Reform ruhák állandó színekben K 5.90
Modern szabásu szövet aljak K 5.80

Nagy választék

Gyermekruha újdonságokban K 1.50
Fehér piké kabátok remek kidolgozás K 6.90
Legújabb divatu gyermeksapkák selyem- és csipkéből a legalacsonyabb áron.

Harisnya különlegességek

Legújabb divatu színes harisnyák 56 fillér
Újdonság bórutánzatu keztyűkben p. 70 fil.

Férfi és női fehérneműk.

nagy választékban hallatlanul olcsó áron kizárólag

„AL BUON PREZZO“

divatáru kereskedésében

BERKOVIĆ B.

Piazza Kobler. Abbazia-mozival szemben.

Luxus-Butoreladás mélyen leszállított áron!

A **luxus-butorokat** végleg kiárusítom mivel ezen cikkel felhagyok. Mig a raktár tart, olcsón adok el: háló- és ebédlo-garnitúrákat, minden stilben, matt, világos és mahagoni kivitelben, valamint irodák és szalonok számára bőrbutorokat, képeket stb. **Ebédlo és hálószobák cserfából, nagyon olcsón.**

MIRKOVICH R. butorkereskedő
Via Porto 3.

Metallum

fémszálás Wolframlámpa K. 1 drbja
Csillárok-asztali lámpák felszerelve Kor. 8-tól feljebb.

Vállalunk teljes villam- és lakascsenőberendezéseket. Javitások jutányos áron.

„UNIUS” (cégfőnök: Csermely)
VILLAM- BERENDEZESI MŰHELY
Via E. De Amicis 9. sz. Telefon 2-92.
(Fenice színházai szemben).